

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/695-01/2019
Érkezett:	2019 ÁPR 17.
Példány:	2
Melléklet:	7 db
Kezelőiroda:	du

Alkotmánybíróság
Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

MUNKÁJUTYI BÍRÓSÁG	
Postán, faxon, e-mailon, átadókönyvvel, elektronikusan érkezett, személyesen behozva, gyűjtőszekrényből kivéve.	4.
Érkezett:	2019 MÁRC 27.
Példány:	3
Melléklet:	3 x 4 db
Az ügyirat száma:	1.7.62/2016

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A [REDACTED] nevesített, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27.§-ban konkretizált alkotmánybírósági hatáskör, és ugyanezen 27. §-ban foglalt indítványozói jogosultság alapján az 51. § (1) és 52. § (1)-(2); valamint (4)-(6) bekezdéseiben foglalt kötelezettség szerint

alkotmányjogi panasz indítványt

terjeszt elő a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.I.10.042/2018/7. számú ítéletének döntésével és indokolásával szemben.

A sérelmezett ítéleti döntés: „A Kúria a Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.614/2017/4. számú ítéletének azt a részét, amellyel a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.62/2016/28. számú ítéletének a sérelemdíjra irányuló viszontkeresetet elutasító rendelkezését helybenhagyta, továbbá az ehhez kapcsolódó illetményre és perköltségre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezi és ebben a körben a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozatra utasítja. Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartja.” rendelkező részéből az: „**Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartja**” rendelkezés.

A kérelem indoka, [REDACTED] tisztességes bírósági eljáráshoz való alkotmányos alapjogát, valamint a döntés és az indokolás az Alaptörvény alább megjelölendő több más rendelkezéseit is sérti, illetve azokkal nem egyeztethető össze.

I.) Eljárásjogi nyilatkozatok

1. A támadott döntés a Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2018. november 7. napján kelt Mfv.I.10.042/2018/7 számú ítélete.
2. A Kúria Mfv.I.10.042/2018/7. számú ítéletét az alperes képviselője, az [REDACTED] 2019. január 23. napján vette kézhez, így az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napon belül kerül megküldésre jelen

alkotmányjogi panasz, az Abtv. 53. § (2) bekezdése alapján az ügyben első fokon eljáró Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság útján.

3. A T. Alkotmánybíróság hatásköre az Alaptörvény 24. § (2) bekezdés d) pontján, valamint az Abtv. 27. §-án és 43. § (1) bekezdésén alapul.
4. Jelen ügyben az indítványozó [REDACTED] Alaptörvényben biztosított jogait az ügy érdemében hozott kúriai döntés (részítélet) sérti. Az indítványozó számára további jogorvoslati lehetőség nincs biztosítva, figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati eljárás során hozott döntés végleges és annak tartalma sérelmes. Az ügyben perújítás vagy bármely jogorvoslati eljárás, a Kúria végleges döntését érintően nincs folyamatban. A Kúria Mfv.10.042/2018/7. számú döntésében a munkáltató alperes sérelemdíj iránti követelése tekintetében a Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.604/2017/4. számú ítéletét, az ehhez kapcsolódó illetményre (cafetéria juttatás és költségtérítés) vonatkozó rendelkezéseivel együtt hatályon kívül helyezte és ebben a körben a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Az ítéletnek ez a rendelkezése – mely az alkotmányjogi panasszal nem érintett –, nem jogerős, folyamatban maradt eljárás.
5. Az indítványozó a panaszolt eljárásban, mint peres fél (alperes) vett részt, így megállapítható a személyes érintettsége.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a [REDACTED], mint közhatalmi jogosítványokkal felruházott állami szervnek nincs az államhatalommal szemben garanciákat jelentő olyan alkotmányos joga, amely feljogosítja alkotmányjogi panasz előterjesztésére és *állami szervként* nem lehet az Abtv. 27.§-ban említett Alaptörvényben biztosított jog alanya, még akkor sem, ha jogi személy (3307/2012. (XI.12.) AB végzés). Ez a szabály azonban arra az esetre vonatkozik, amikor a [REDACTED] (vagy bármelyik bíróság) a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI (Bsz.) 1.§-a szerint igazságszolgáltatási tevékenységet végez.

Ettől az esettől azonban különbözik a jelenlegi, amikor is a [REDACTED] nt jogi személy munkáltatóként (illetve annak vezetője munkáltatói jogkör gyakorlójaként) jár el és gyakorolja az ebből eredő jogait és kötelezettségeit a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) alapján. A Bjt. VII. Fejezete rendelkezik a munkáltatói jogkör gyakorlásáról és az ahhoz tartozó – nem közhatalmi, hanem munkajogi jellegű - jogosítványokról. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 349.§ (1) bekezdés d) pontjában kifejezetten munkaviszonyból származó perként sorolja fel a szolgálati viszonyból származó pereket és valamennyi köz és gazdasági szféra munkaügyi pereit együttesen „munkaügyi per”-nek nevezi. A [REDACTED] mint munkáltató a munkaügyi perben ugyanolyan jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezik, mint a munkajogviszony (szolgálati jogviszony) másik alanya. A [REDACTED] [REDACTED] munkáltatóként járt el [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] yében, anélkül, hogy vele szemben bármilyen közhatalmi jogosítványt gyakorolt volna.

Az indítványozó [REDACTED] [REDACTED] hát csak abban az esetben minősül közhatalmat ellátó jogi személynek, amikor perbírósgáként az igazságszolgáltatási tevékenységét gyakorolja. Abban az esetben pedig, amikor a munkáltatói jogkör gyakorlójának intézkedése miatt vele szemben munkaügyi pert indítanak és a perben alperesként vesz részt, ugyanolyan peres félnek minősül, mint a vele szemben pert indító bíró felperes és ugyanúgy sérülhetnek az Alaptörvényben biztosított egyes jogai. Az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdése értelmében: „A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok a jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az

emberre vonatkoznak.”

II.)Az Alaptörvényben biztosított jog sérelme és annak alkotmányjogi jelentősége

/1/ Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja értelmében: „Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját.

/2/ A Kúria a panaszos számára hátrányos döntést az Alaptörvény 28. cikke szándékos mellőzésével, jogszabály alkalmazása nélkül, egy korábbi alkotmánybírósági határozat indoklására alapítva és annak is alaptörvény-ellenes értelmezésével hozta meg. Ez a bírósági eljárás megsértette az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított, tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogát, és mint közpénzekkel gazdálkodó szervezet, megakadályozza az Alaptörvény 39.§ (2) bekezdésében előírt alkotmányjogi kötelezettsége teljesítésében.

Alapvető alkotmányjogi kérdés az indítvány befogadásához

/3/ Az Abtv. 29.§ értelmében: „Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.” Az indítványozó szerint az Abtv. 29. § rendelkezésének mindkét esete fennáll.

/4/ Az Alkotmánybíróság a IV/0057/2018. ügyszámú határozatában kifejtette, hogy az Alaptörvény 28. cikke önmagában nem alapjog, de az adott alkotmányjogi panasz tekintetében „*alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintette, hogy a tisztességes eljáráshoz és a jogorvoslathoz fűződő alapjogok érvényesülnek-e akkor, ha a bíróság az Alaptörvény 28. cikkének alkalmazását kifejezetten mellőzi és ezzel megakadályozza a jogszabály céljának érvényesülését. Így a panasz eleget tesz Abtv. 29.§-ában írt követelménynek is.*” [19.]

/5/ A Kúria részítéletének, a későbbiekben részletesen is ismertetésre kerülő jogi indokolása – az alperes Alaptörvény 28. cikkének alkotmányossági hivatkozásának cáfolatára – azt tartalmazza, hogy „*a joghézag kitöltésére az említett Alaptörvénybeli előírás nem nyújt lehetőséget.*” A Kúria a jogvitát az Alkotmánybíróság 4/2014. (I.30.) AB határozatára alapította (a bírót a tisztségéből felfüggesztése idejére illeti az illetménye), melyet az azt követően keletkezett, fordított perbeli pozíciójú jogi helyzetre (a munkáltató illetmény visszafizetése iránti igénye) a bíró korrupciós bűncselekmény miatti szabadságvesztésre ítéltése után is aktuálisnak és kötelezően alkalmazandónak tekintett. A Kúria az Alkotmánybíróság korábbi határozatában irányadónak tekintett jogszabályt tartotta „rendelkezésre álló” olyan jogszabálynak, melyet továbbra is irányadónak és alkalmazandónak kell tekinteni.

/6/ Az Abtv. 29.§-ának való megfelelést több együttes körülmény indokolja. Az Alaptörvény 28. cikkének mellőzése, illetve jogszabály alkalmazásának és értelmezésének helyettesítése alkotmánybírósági határozat indoklásával és értelmezésével az indítványozóra nézve az érdemi döntésre kihatóan az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított alapjog sérelmét eredményezte. Ez az alapjogi sérelem további alkotmányjogi jelentőségű kérdéseket is érint.

/7/ A bíróság magát, a döntésénél irányadónak tekintett 4/2014. (I.30.) AB határozatot is az

Alaptörvény R) cikk alapvetésével ellentétesen, ezért alaptörvény-ellenesen értelmezte. Az R) cikk (3) *„Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.”* A Kúria által az Alkotmánybíróság határozatának az eljáró bíróságok által alaptörvény-ellenes tartalommal történt értelmezése sérti az Alkotmánybíróság 24. cikk (1) bekezdését is - *„Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve”* -, így alkalmas lehet arra, hogy az Alkotmánybírósággal szemben is gyengítse a közbizalmat.

/8/ A bíróság döntése nem egyeztethető össze az Alaptörvény N) cikk (1) bekezdésének alapvetésével: *„Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti. (3) Az Alkotmánybíróság, a bíróságok, a helyi önkormányzatok és más állami szervek feladatuk ellátása során az (1) bekezdés szerinti elvet kötelesek tiszteletbe tartani.”*

/9/ A támadott ítélet sérti a Bszi. 2.§ (2) bekezdésének a bírói függetlenséghez tartozó sarkalatos rendelkezését: *„A bíróságok a jogalkotási tevékenységük során biztosítják a jogszabályok érvényesülését”,* mely közvetve a jogbiztonság jogállamiságból levezethető elvének sérelmét jelenti.

/10/ A támadott ítélet megakadályozza az indítványozót, mint közpénzekkel gazdálkodó költségvetési szervet az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésében előírt kötelezettségének teljesítésében: *„A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni.”*

III.) A bírósági felülvizsgálattal érintett per előzménye

/11/ A pertörténeti előzményeket már a 4/2014.(I.30.) AB határozat részletesen rögzítette, melyet az indítványozó a jelen alkotmányjogi panasz tekintetében további peradatokkal kiegészítve ismertet.

/12/ [REDACTED] t bíró (a továbbiakban: bíró) a [REDACTED] [REDACTED] vatásos bírója, vezetőként pedig másodfokú büntető tanács elnöke és csoportvezető volt.

/13/ A munkáltató bíróság elnöke 2011. október 12-én fegyelmi eljárást kezdeményezett a bíróval szemben.

A Szegedi Nyomozó Ügyészség a bírót gyanúsítottként, több súlyos bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt 2011. december 23-án őrizetbe vette, aki 2015. október 15-ig a jogerős ítélet meghozataláig nagyjából előzetes letartóztatásban, rövidebb ideig házi őrizetben, illetve őrizetben volt.

/14/ Az Elsőfokú Szolgálati Bíróság a bírót 2012. január 16-i keltezésű határozatával a tisztségéből felfüggesztette és az előtte folyó fegyelmi eljárást a Szegedi Nyomozó Ügyészség előtt indult büntetőeljárás jogerős befejezéséig felfüggesztette.

/15/ A munkáltató bíróság 2012. január 13-án kelt intézkedésével megállapította, hogy a bíró

2011. december 23. napjától saját érdekkörében felmerült okból nem tudja teljesíteni a munkavégzési kötelezettségét, ezért ettől a naptól nem jogosult illetményre, és írásban felszólította, hogy a jogosulatlanul kifizetett illetményt fizesse vissza.

/16/ A bíró a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezése és az esedékes illetménye megfizetése iránt indított keresete folytán eljár perben a Gyulai Munkaügyi Bíróság, illetve a fellebbviteli bírósággént eljár Gyulai Törvényszék a felperes keresetét alaposnak találták mind a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezése iránti, mind az időközben esedékessé vált illetmények megfizetése tekintetében és ennek megfelelően marasztalták a munkáltató bíróságot. Erre vonatkozóan két különböző időszakra eső azonos indokolású ítélet született.

/17/ A munkáltató alperes mindkét jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.

/18/ A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság az Mfv.II.10.553/2012/6. és a Mfv.II.10.692/2012/5. számú ítéleteiben a következő indokolás alapján alaposnak találta a munkáltató alperes felülvizsgálati kérelmeit.

A Kúria elsődlegesen azt a kérdést tartotta eldöntendőnek, hogy Bjt. 118.§ (2) bekezdése alapján a felfüggesztés tényétől függetlenül, az adott időszakra megilleti-e a bírót az illetménye, avagy sem. A Kúria arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem a bírói tisztségből való felfüggesztésnek van jelentősége, hanem annak a ténynek, hogy a bíró büntetőjogi kényszerintézkedésekkel összefüggésben, saját érdekkörében felmerült okból nem végzett, illetve nem végez munkát, ezért a Kúria a társadalombiztosítási jogszabályokra is alapítottan a Bjt. 118.§ (2) bekezdését alkalmazta: „Nem jár illetmény a felfüggesztés időtartamának azon részére, amelyre a bíró akkor sem kapna illetményt, ha a felfüggesztésre nem került volna sor.” Erre tekintettel a Kúria a tárgybani jogerős ítéleteket hatályon kívül helyezte (illetve a fizetési felszólításra vonatkozó rendelkezést részben megváltoztatta, annak összegét leszállította).

/19/ Az előzetes letartóztatásban lévő bíró a két kúriai döntéssel szemben alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordult, melyekben kérte, a Kúria előbbi két döntésének megsemmisítését.

/20/ A 4/2014. (I.30.) AB határozat (a továbbiakban: AB határozat) tartalmazta: „Tekintettel a jogvita tárgyára és a jogvitában résztvevő felek személyének azonosságára, továbbá arra, hogy a két kúriai ítélet azonos ügyből kifolyólag ugyanazt az alkotmányjogi kérdést érinti, az Alkotmánybíróság a támadott ítéletek, alaptörvény-ellenességének vizsgálatát egy ügyszám alatt, egy eljárásban folytatta le.” [22]

/21/ Az AB határozatában az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt alaposnak találta és a következő határozatot hozta: „Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Mfv.II.10.553/2012/6. számú, illetve Mfv.I.10.692/2012/5. számú ítéletei alaptörvény-ellenesek, ezért azokat megsemmisíti.”

Az AB határozat indokolása

/22/ „A bíró megfelelő minőségű, befolyásmentes ítélkező tevékenységében meghatározó jelentősége van az anyagi elismerésnek.” [51] „... a bírókat megillető javadalmazás a bírói függetlenség részét, annak egyik elemét képezi.” [53] „... A Bjt. 118.§ (1) bekezdés első mondatának első fordulata

főszabályként írja elő, hogy a bírót a felfüggesztés idejére is megilleti az illetménye.” [55] „... A bírót a Bjt. 117.§ (1) bekezdése szerint akkor függeszti fel az elsőfokú szolgálati bíróság tanácsa, ha előzetes letartóztatásba vagy házi őrizetbe helyezték...” [56] „A közigazgatási és igazságügyi miniszter azt emelte ki, hogy a Bjt. 117.§ (1) bekezdése, valamint a 118.§ (1) és (2) bekezdése együtt értelmezhető ... a feltételek fennállása esetén ... a bíró annak következtében munkát végezni nem tud.” [58]

/23/ „Az Alkotmánybíróság a jogszabályok értelmezésének a miniszter általi nyilatkozatából megismert jogalkotói szándék alapján a következőket állapította meg.” [60]

„Amennyiben egy bírót előzetes letartóztatásba helyezik ... bírói tisztségéből fel kell függeszteni. A felfüggesztés idejére az illetménye főszabályként jár a részére.” [61]

/24/ „Az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy az indítványozó **adott helyzetében a bírói függetlenséggel összeegyeztethető-e a kúriai ítéletek jogértelmezése**, eltekintve a bírói tisztségéből való felfüggesztés okától és annak büntetőjogi következményétől.” [62]

„**Az indítványozó büntetőjogi felelősségéről az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság fog a hatályos büntető eljárási törvényben foglalt bizonyítási eljárás lefolytatását követően döntést hozni.**” [63]

„**Jelen eljárásnak és az annak alapjául szolgáló kúriai ítéleteknek azonban nem ez képezte tárgyát.**” [64]

/25/ „Az eljáró bíróság ... az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében foglalt bírói függetlenségét korlátozta a döntésével, amikor az indítványozó bíró részére nem ítélte meg illetményét. **A bírói függetlenség alaptörvény-ellenes korlátozását képező bírói jogértelmezés pedig a támadott ítéletek lényegi elemét képezte: az alaptörvény-ellenesség a tárgybeli bírói döntéseket érdemben befolyásolta.**” [66]

/26/ Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét követően a Kúria ezzel a tartalommal rendelkezett a Mfv.I.10.195/2014/3. számú és az Mfv.I.10.196/2014/4. számú ítéleteiben. A bíró jogerős elítéléséig a munkáltató alperes havonként megfizette részére a bírói illetményét, valamint a cafetéria jutatást, ruhapénzt, jutalmat és költségtérítéseket.

A felperes jogerős elítélése

/27/ A Debreceni Ítélőtábla, mint másodfokú bíróság a 2015. október 15-én meghozott Bf.III.807/2014/62. számú jogerős ítéletében „A vezető beosztású hivatalos személy által üzletszerűen, kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt” a Debreceni Törvényszék 6.B.696/2012/111. számú elsőfokú büntető ítéletét megváltoztatta: „[redacted] na I. rendű vádlott szabadságvesztés büntetését 12 (tizenkettő) évre, az egyetemi jogi diplomához kötött foglalkozástól eltiltást végleges hatályúra” súlyosbította.

/28/ A tényállás rögzítette, hogy a bíró, mint a tanács elnöke, pénzt fogadott el a döntése meghozatala érdekében. „Leszögezhető, hogy [redacted] . rendű vádlott a tanács tagjainak megtévesztésével, olykor valóban nagy szakmai tekintélyének felhasználásával érte el, hogy azok a döntések megszülethettek, amelyek valóban kedvezőek voltak a terheltekre, és amelyekért az I. rendű vádlott pénzt fogadott el attól a védőtől, aki az ügyekben eljár, és akivel családi barátságban volt.”

/29/ A jogerős büntető ítélet hivatkozott arra:

„A hivatali kötelesség megszegése kapcsán kell utalni az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésére, miszerint a bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatók.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 3. §-a értelmében a bírók függetlenek, a jogszabályok alapján meggyőződésüknek megfelelően döntenek, az ítélkezési tevékenységükkel összefüggésben nem befolyásolhatók és nem utasíthatók.

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (rég. Bjt.) 26.§-a tartalmazza azt, hogy a bíró minden ügyben befolyástól mentesen és részrehajlás nélkül köteles eljárni és a döntés befolyásolására irányuló minden kísérletet köteles elhárítani és arról a bíróság elnökét tájékoztatni.

Azzal, hogy [REDACTED] I. rendű vádlott a döntésekért pénzt fogadott el az összes, most felsorolt jogszabályban írtakat tudatosan figyelmen kívül hagyta, munkáját nem független bíróként és nem részrehajlás mentesen végezte, ezáltal hivatali kötelességét megszegte.”

IV.) Az első és másodfokú bíróság döntése

/30/ A munkáltató 2016. január 16-án fizetési felszólítást adott ki, melyben a bírót jogerős elítélése után a részére még 2015. október 15. és október 30. között utalt illetmény visszafizetésére szólította fel. Ezt követően szűnt meg a bíró szolgálati viszonya felmentéssel 2016. március 15. napján.

/31/ A bíró keresettel élt a fizetési felszólítással szemben és kérte annak hatályon kívül helyezését. A folyamatba tett perben 2015.november 1-jétől 2016. március 15-ig további elmaradt illetmény iránti igényt is érvényesített az AB határozatra hivatkozva, azzal az indokkal, hogy a szolgálati jogviszonya megszüntetéséig bírói tisztségéből történő felfüggesztés hatálya alatt állt, ezért az illetménye annak tartamára is megilleti.

/32/ A felperes által indított perben az alperesi munkáltató viszontkeresettel, sérelemdíj iránti igényt érvényesített a felperessel szemben és a Bjt. 222.§ (1) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó Mt. 164.§-ára alapítottnan, a felperes jogerős szabadságvesztésre ítéléséig, a részére munkavégzés nélkül kifizetett illetmény (30.783.000,- Ft) visszafizetésére kérte kötelezni a (volt) bírót.

/33/ A Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2017. I. 19-én 1.M.62/2016/28. szám alatt hozott elsőfokú ítéletében a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasította. Az illetmény visszakövetelésre vonatkozó alperesi igény elutasításának indoka: „Az alkotmánybírósági határozatnak nincs olyan olvasata, hogy a felfüggesztett bírót annak függvényében illeti meg a részére kifizetett illetmény, hogy a büntetőeljárás során milyen döntés születik.” (Ítélet 19. oldal 2. bek.). „Sem a Bjt., sem az Mt. nem tartalmaz olyan jogszabályi rendelkezést, hogy a felfüggesztés idejére kifizetett illetményt vissza kellene fizetni. (19. oldal 4. bek.)

/34/ A fellebbezési eljárásban a Gyulai Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2017. XII. 4-én meghozott 9.Mf.25.614/2017/4. számú jogerős ítéletében az elsőfokú bíróság által fellebbezett viszontkeresetet elutasító rendelkezését helybenhagyta. A rendelkezéshez tartozó indokolás

szerint: „... azt, hogy a kifizetés jogszerű volt-e vagy sem, a kifizetés időpontjában kell vizsgálni. Az illetmény kifizetése a kifizetés időpontjában mind a Bjt. 118.§ (1) bekezdésében foglaltak, mind az Alkotmánybíróság által kifejtettek szerint alappal került sor.” (Ítélet 7. oldal 8. bek.) Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi érveivel, miszerint *nincs olyan jogszabályi rendelkezés*, amely szerint a felfüggesztés idejére kifizetett illetményt vissza kellene fizetnie a felperesnek.

V.) A felülvizsgálati eljárás

/35/ A munkáltató alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a viszontkeresete mindkét kérelmét jogerősen elutasító másodfokú ítélettel szemben. (Jelen alkotmányjogi panasznak azonban csak az illetmény visszakövetelés iránti igényt elutasító döntés a tárgya.)

/36/ A munkáltató alperes a felülvizsgálati kérelmében 5-14. oldalig terjedően részletesen kifejtette az Alaptörvény 28. cikkének alkotmányos jogértelmezési követelményeit megsértő bírósági döntésekkel kapcsolatos jogi álláspontját, melyből az összefoglaló jogi érveit az alábbiakban kiemeli.

Az alperesi munkáltató felülvizsgálati jogi érvei

/37/ „A bíróságok az illetmény-visszakövetelés iránti viszontkereset tekintetében az alperes által jogszabályi alapként megjelölt Mt. 164. §-át alaptörvény-ellenesen értelmezték a Bjt. 118.§ (1) bekezdésével összefüggésben. Az alperesnek a felperes részére a bírói tisztségéből történt felfüggesztés idejére – függetlenül annak okától, így függetlenül az előzetes letartóztatás tényétől is – a bírói függetlenség maradéktalan érvényre juttatása érdekében havonként ki kellett fizetnie a Bjt. szerint aktuálisan esedékes illetményösszegeket. A kifizetések tekintetében és idején egészen a felperes jogerős szabadságvesztésre ítéléséig az ennek megfelelő jogértelmezés felelt meg mind az intézményi, mind a bírói személyi függetlenség alkotmányos elvének. A kifizetés tekintetében figyelmen kívül maradt a Bjt. 118.§ (2) bekezdése és egyedül az (1) bekezdés volt alkalmazható.” (12 oldal 1. bek.)

/38/ „A bírói függetlenség a bírói tisztséget viselő személy vonatkozásában két síkon értelmezhető, egyrészt szakmai függetlenséget, másrészt személyi függetlenséget jelent.” (AB határozat [44]) A felperes a bírói függetlenségével visszaélve, súlyos korrupciós bűncselekményt követett el, melyet a Debreceni Ítéltábla a 2015. X. 15-én hozott jogerős büntető ítéletével megállapított és a vádlott szabadságvesztés büntetését tizenkét évre súlyosbította. Ezzel az ítélettel megszűnt a felperes szakmai és személyi függetlenségének alkotmányos védelme és ezzel szemben éppen a bírói intézményi függetlenség védelme került előtérbe.

A jogerős büntető ítélet és annak indokai alapján a bíróságok számára egyértelműen megállapítható kellett volna, hogy legyen, miszerint a felperes részére jogalap nélküli illetmény-kifizetés történt.” (12. oldal 2. bek.)

/39/ „Az alperes illetmény-visszafizetés iránti igényének elbírálása során nem alkalmazható az Mt. 164.§-ával összefüggésben a bíró számára a jogerős szabadságvesztésre ítéléséig alkotmányos védelmet biztosító 118.§ (1) bekezdés rendelkezése. A viszontkereseti igény vonatkozásában már kifejezetten annak van jelentősége, hogy milyen tényállás és kereseti előadás alapján követeli vissza a munkáltató alperes a jogalap nélkül kifizetett illetményt. Mivel

az alperes a viszontkereseti kérelme szerint, kizárólag az előzetes letartóztatásban töltött időszakra kéri illetmény-visszafizetésre kötelezni a felperest, a perben az kellett volna, legyen a vizsgálendő kérdés, hogy a felperes maga idézte-e elő az előzetes letartóztatás idejére az illetmény kifizetések alaptalanságát. Ez ugyan nyilvánvaló a bizonyítéknak tekintendő jogerős büntető ítélet alapján, de ebben a kérdésben a bíróságok az alaptörvény-ellenesen történt jogszabály értelmezésük folytán nem foglaltak állást." (12. oldal 4. bek.)

/40/ „Az Alkotmánybíróság az AB határozatban kiemeli: "A bírói függetlenség nem alapjog, nem is a bíró kiváltsága, hanem a jogkeresők érdekét szolgálja. Ugyanakkor nemcsak igazságszolgáltatási vagy szervezési-igazgatási alapelv, hanem egyes elemeiben a bírói tisztséget viselő személy Alaptörvényben biztosított **joga és kötelezettsége is.**" {43} A felperes a jogerős büntető ítélet szerint súlyosan megsértette a bírói függetlenség kötelezettségét és kizárólag jogot kíván érvényesíteni. A bírói függetlenség joga és kötelezettsége csak együtt értelmezhető." (12. oldal 5. bek.)

/41/ „A bíróságok jogértelmezése és jogszabály alkalmazása az Alaptörvény 28. cikkében felsorolt egyik alkotmányos jogértelmezési követelménynek sem feleltethető meg. Nem lehet „*erkölcsös*” az a jogszabály értelmezés, amely – a felperes által sem vitatottan – erkölcstelen magatartás eredményeként biztosítja számára a jogalap nélkül kifizetett 30 millió forint összegű illetmény megtartását.

Nem felelhet meg a „*közjónak*” az a jogszabály értelmezés, amely a társadalom értékítéletével ellentétes.

Nem felelhet meg a „*józan észnek*” az a fajta jogszabály értelmezés, amely oda vezet, hogy a bírói függetlenséget korrupciós bűncselekmény elkövetésére felhasználó bíró, a szabadságvesztésre ítélése után, a bírói függetlenség jegyében megtarthatja a teljes illetményét, míg a bűncselekményt el nem követő, de fegyelmi büntetés eredményeként felmentett bírónak az illetménye 50 %-át vissza kell fizetni.

Nem szolgálhat „*gazdaságos célt*” egy olyan jogszabály értelmezés és jogszabály alkalmazás, amelynek eredményeként az állami költségvetési szervnek minősülő alperes nem igényelheti vissza a munkavégzés nélkül, jogalap nélkül kifizetett illetményt, melynek alaptalanságát kizárólag a felperes idézte elő.

A felperes a felülvizsgálni kért másodfokú ítélet alaptörvény-ellenes rendelkezése folytán *közpénzből* jutott hozzá több, mint 30 millió forint összeghez. Ezért az alperes álláspontja szerint a jogerős bírósági ítélet az Alaptörvény 39. cikkének azon rendelkezését is sérti, amely szerint: „*A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni.*” (13. oldal 1. bek.)

A Kúria döntése

/42/ A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság 2018.november 7-én hozott Mfv.I.10.042/2018/7. számú részítélete: „*A Kúria a Gyulai Törvényszék 9.Mf.25.614/2017/4. számú ítéletének azt a részét, amellyel a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.62/2016/28. számú ítéletének a sérelemdíjra irányuló viszontkeresetet elutasító rendelkezést helybenhagyta, továbbá az ehhez kapcsolódó illetményre és perköltségre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezi, és ebben a körben a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja. Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartja.*”

A Kúria ítéletének indokolása

/43/ A Kúria a részítélete indokolásában kifejtette: „A jogvita eldöntése szempontjából kiemelt jelentősége van az Alkotmánybíróság 2014. január 27-én kelt IV/3636-20/2012. számú határozatának, amely a Kúria Mfv.II.10.553/2012/6. számú és az Mfv.I.10.6/2012/5. számú ítéletét alaptörvény-ellenesnek minősítette.” [78] „Azon felülvizsgálati hivatkozás pedig, hogy a felperes jogalap nélküli kifizetést maga idézte elő, az Alkotmánybíróság határozatában foglaltak alapján már nem volt vizsgálható.” [82] „Az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a Kúria kiüresítette a Bjt. 118.§ (1) bekezdésében foglalt főszabályt, amikor elsődlegesen a Bjt. 118.§ (2) bekezdése alapján úgy döntött, hogy a felperes saját érdekében felmerült okból nem tudott munkát végezni, ezért részére illetmény nem jár. Az Alkotmánybíróság ezen megállapítását a bíróságok a *jogvita további eldöntése során* figyelembe vették, ennek megfelelően hozták meg jogszerű határozatukat.” [83]

/44/ Az alperesek az Alaptörvény 28. cikkével összefüggésben kifejtett alkotmányos érveire vonatkozóan a Kúria indokolása tartalmazta: „A következetes ítélkezési gyakorlat szerint azonban az Alaptörvény hivatkozott cikke a jogszabályok értelmezésére vonatkozóan tartalmaz iránymutatást és a jogvita elbírálásakor az irányadó anyagi jogszabályt kell az Alaptörvény 28. Cikke fényében értelmezni.” (BH2013.287) **„Az adott jogvitát tehát az Alkotmánybíróságnak az ügyben meghozott határozatára – amely a bíróságokra nézve kötelező – (az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 39.§ (1) bekezdés) tekintettel, és az irányadó anyagi jogszabályok szövegéből kell eldönteni, a joghézag kitöltésére az említett Alaptörvénybeli előírás nem nyújt lehetőséget. A bíróságok pedig az irányadó – és rendelkezésre álló hatályban lévő – jogszabályokat megfelelően alkalmazták, jogsértés megállapítására a kifejtettek szerint nem volt mód.”** [84]

VI.) Az alkotmányjogi panasszal érintett anyagi jogi jogszabályok

/45/ Bjt. 106. § (4) ***Ha a bíróval szemben büntetőeljárás indult a fegyelmi eljárást meg kell indítani.***

107.§ *Ha a fegyelmi eljárás alá vont, bíróval szemben büntetőeljárás van folyamatban, a fegyelmi eljárást fel kell függeszteni.*

117. § (1) „Az elsőfokú szolgálati bíróság tanácsa a **bírót tisztségéből felfüggeszti, ha a bírót előzetes letartóztatásba** vagy házi őrizetbe **helyezték**, illetve vele szemben lakelhagyási tilalmat, vagy ideiglenes gyógykezelést rendeltek el, vagy vádemelésre került sor, illetve ha a szolgálati helyén való jelenléte a tényállás megállapítását gátolná.”

118.§ (1) „A bírói tisztségéből való **felfüggesztés idejére a bírót megilleti az illetménye**, amelynek legfeljebb 50 %-át egy hónapra vissza lehet tartani.”

118.§ (4) **„A felfüggesztés időtartamára kifizetett illetmény 50%-át a bíró a fegyelmi határozat jogerőre emelkedését követően köteles visszafizetni, ha a fegyelmi eljárás a bírói tisztségéből való felmentés indítványozását kimondó fegyelmi határozattal zárult.”**

90.§ **„A bírót fel kell menteni**

c) **ha a bíróval szemben jogerősen szabadságvesztést, közérdekű munkát, vagy elzárást szabtak ki**, kényszergyógykezelését rendelték el. 98. § A bíró szolgálati viszonyának megszűnését a felmentés állapítja meg.”

i) **ha a bíróval szemben lefolytatott fegyelmi eljárás során jogerős fegyelmi büntetésként a bírói tisztségéből való felmentést indítványozták.**

123.§ (1) „A szolgálati bíróság tanácsa indokolással ellátott határozatával a fegyelmi eljárás alá vont bírót

- a) felmenti,
- b) vétkesnek mondja ki és fegyelmi büntetést szab ki,
- c) a bíróval szemben indult eljárást megszünteti.”

123.§ (4) „**A fegyelmi eljárást az (1) bekezdés c) pontja alapján meg kell szüntetni... ha a bíró szolgálati viszonya időközben megszűnt.**”

222.§ (1) „**A bírák szolgálati viszonyára az e törvényben nem szabályozott kérdésekben az Mt. 160-164.§-át megfelelően alkalmazni kell.**”

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 164.§ „**A jogalap nélkül kifizetett munkabér 60 napon túl akkor követelhető vissza, ha a munkavállalónak a kifizetés alaptalanságát fel kellett ismernie, vagy azt maga idézte elő.**”

/46/ Az alkotmányjogi panasszal érintett anyagi jogi jogszabályok együttes értelmezése

- A büntető eljárás alatt álló bíró fegyelmi eljárás hatálya alatt is áll.
- Ha a bírót előzetes letartóztatásba helyezik, vagy vele szemben más kényszerintézkedést alkalmaztak, a bírói tisztségéből kötelezően fel kell függeszteni.
- Bármilyen okból történik a bírói tisztségéből történő felfüggesztés, annak időtartamára a bírót az illetménye megilleti.
- Ha a fegyelmi eljárást nem kell megszüntetni és az a bíró felmentésének indítványozásával zárul, kötelezően fel kell menteni és ez esetben
- a bírónak (ha fel volt függesztve) vissza kell fizetnie a részére kifizetett illetmény 50%-át.
- Ha jogerősen szabadságvesztésre ítélik a bírót, kötelezően fel kell menteni és vele szemben a fegyelmi eljárást meg kell szüntetni, így rá
- nem a Bjt. 118. § (4) bekezdése, hanem a 222.§ (1) bekezdés a) pontja alapján *megfelelően alkalmazandó* Mt. 164.§-a vonatkozik. Jelen esetben az Mt. 164.§ második fordulata alkalmazandó: A felperes az illetmény-kifizetés alaptalanságát „maga idézte elő”.

VII.)Az Alaptörvény megsértett rendelkezései

B) cikk (1) „*Magyarország független, demokratikus jogállam.*”

R) cikk (1) „*Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.*”

(2) „*Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.*”

(3) „*Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összefüggésben kell értelmezni.*”

XXVIII. cikk (1) „***Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.***”

24. cikk (1) „*Az Alkotmánybíróság az alaptörvény védelmének legfőbb szerve.*”

26. cikk (1) „*A bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatóak. A bírakat tisztségükből csak törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani.*”

28. cikk „***A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására, vagy***

módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

39. cikk (2) „A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok.”

VIII.) Az alaptörvény-ellenes jogsérelem indokolása

/47/ Az Alkotmánybíróság a 3/2015. (II.2.) AB határozata indokolása körében azt vizsgálta, hogy a bíróság ítéletében foglalt értelmezése, melyen a döntése alapult, összhangban állt-e az alaptörvényben foglalt követelményekkel és kifejtette: „... a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait és a bírói döntésben *alkalmazott jogszabályokat* az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie.” [17] „Az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogi értelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.” [18]

/48/ Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítélet alapjául szolgáló ügy alapjogilag releváns ügy, de a Kúria (valamint az első és másodfokon eljáró bíróságok) által kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog tartalmával, ezért a meghozott döntés alaptörvény-ellenes.

/49/ A Kúria előzőekben ismertetett indokolásából következően úgy találta, hogy „joghézag”-ról van szó, mert a Bjt. szerint a jogalkotó csak arra az esetre rendelkezik a bíró részére a felfüggesztése idejére kifizetett illetménye 50%-os visszafizetési kötelezettségéről, ha a Bjt. 124.§ (1) bekezdés f) pontja szerint a fegyelmi vétségét megállapították és bírói tisztségéből való felmentését indítványozták. Következésképp az eljáró bíróságok az illetmény visszakövetelése tekintetében is a Bjt. 118.§ (1) bekezdését tekintették „rendelkezésre álló” és irányadó jogszabálynak, amely szerint „A bírói tisztségéből való felfüggesztés idejére megilleti az illetménye.”.

/50/ Az indítványozó az Alaptörvény 28. cikkének megsértését elsődlegesen abban látja, hogy a bíróság „beletörődött” abba, hogy „joghézag”-ról van szó, mert – álláspontja szerint – nincs olyan jogszabály, amelynek alapján a munkáltató visszakövetelhetné a szabadságvesztés idejére a bíró részére kifizetett illetményösszeget. Az indítványozó ezzel ellentétes álláspontja szerint a jogerős szabadságvesztésre ítélelssel az előzetes letartóztatás időtartama a kiszabott szabadságvesztés részévé vált. A 2012. évi C. törvény (Btk.) 92.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint az előzetes fogvatartás idejét be kell számítani a kiszabott szabadságvesztésbe. A szabadságvesztés időtartamára pedig illetmény, (munkabér) nem jár, de ezt a körülményt értelemszerűen korábban, mint a jogerős elítélés időpontja nem lehetett figyelembe venni.

Az AB határozat részét képező különvéleményben Dr. Szalay Péter alkotmánybíró utalt arra:

„Lényegét tekintve a felfüggesztés egy függő jogi helyzetet teremt.” [85]

/51/ Az AB határozat kiemelte: „A közigazgatási és igazságügyi miniszter az Mt. rendelkezéseinek alkalmazásával összefüggésben felhívta a figyelmet arra is, hogy azokat a Bjt-ben nem szabályozott kérdésekben kell alkalmazni.” [59] Az indítványozó álláspontja szerint van olyan jogszabály, amelyet a bíróságnak alkalmaznia kellett volna. Ez pedig a Bjt. 222.§ (1) bekezdés a) pontja alapján „megfelelően” alkalmazandó Mt. 164.§ rendelkezése. Ezt a jogszabályt a bíróságok azért nem értelmezték, mert az AB határozatot tartották továbbra is a megváltozott jogi helyzetű igény elbírálása alapjául.

/52/ Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria alaptörvény-ellenesen értelmezte magát a döntése alapjául tekintett AB határozatot is.

/53/ Az Alkotmánybíróság kizárólag alkotmányjogi szempontból és a bírói függetlenség elvének maradéktalan érvényre juttatása érdekében úgy foglalt állást, hogy a bírák esetében – ellentétben az Mt. hatálya alá eső munkavállalókkal – a bírói felfüggesztés idejére munkavégzés és rendelkezésre állás hiányában is meg kell fizetni a jogszabály szerint járó illetményt, de ez az alkotmányos álláspont csak arra a jogi helyzetre vonatkozott, amelyik az alkotmánybírósági eljárás tárgya volt.

/54/ Az indítványozó szerint a Kúria az eljárása során tévesen tekintette mintegy ítélt dolognak az AB határozatot és azokon alapuló két korábbi kúriai határozatot. Azokhoz képest az alperes viszontkeresete különböző kereseti tényállást és különböző jogcímű igényérvényesítést – „munkavállalói tartozást” – tartalmaz. A korábbi perek tárgya és eldöntendő jogkérdése az volt, hogy a felperest a bírói tisztségből történt felfüggesztés idejére, elvonatkoztatva a felfüggesztés bármely lehetséges törvényi okától, megilleti-e a bírói illetménye. Ezzel szemben a alperes viszontkeresete alapján a per tárgya és az eldöntendő jogkérdése már az volt, hogy a már jogerősen szabadságvesztésre ítélt felperestől visszakövetelheti-e a munkáltató az előzetes letartóztatás idejére munkavégzés nélkül havonként kifizetett illetményösszegeket.

/55/ A korábban eljáró bíróságok – helyesen – a Bjt. 118.§ (1) bekezdése alapján tartották jogszerűnek a munkáltató illetményfizetési kötelezettségét: „A bírói tisztségből való felfüggesztés idejére a bírót megilleti az illetménye.” Ugyanakkor – tévesen – ugyanezen jogszabály alapján tartották vizsgálhatónak és utasították el a munkáltató illetmény visszafizetés iránti igényét.

/56/ A Kúria jogértelmezése és indokolása az Alaptörvény 28. cikkének a bírósági jogalkalmazásra vonatkozó alkotmányos elvével ütközik. Abból arra lehet következtetni, hogy a bíróság az Alaptörvénnyel összhangban állónak, a józan észnek és a közjónak, valamint erkölcsös gazdasági célt szolgálónak tartja az olyan jogszabály-értelmezést, amelynek eredményeként, annak a bírónak, akinek fegyelmi büntetés kimondásával szűnt meg a bírói szolgálati viszonya, vissza kell fizetnie a bírói tisztségből történt felfüggesztés idejére kifizetett illetménye 50%-át, de az a bíró akinek ilyen módon nem tud megszűnni a munkaviszonya – mert bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélték és ezért kötelező felmenteni – a teljes illetményére véglegesen jogosulttá válik, azt megtarthatja.

/57/ Az indítványozó álláspontja szerint az a bírósági érvelés, hogy az előzetes letartóztatásba helyezése okán bírói tisztségéből felfüggesztett bíró számára a Bjt. 118.§ (1) bekezdése teremt

jogi alapot nemcsak az illetmény kifizetésére, de annak végleges megtartására is, az ugyanilyen helyzetben lévő munkavállalókhoz képest diszkriminatív jellegű jogértelmezés is. Ebből egy olyan következtetés vonható le, hogy Magyarország összes munkavállalói közül – beleértve a bírákat is – egyedül az a néhány bíró tarthatja meg az előzetes letartóztatása idejére kifizetett teljes illetményét, akit jogerősen szabadságvesztésre is ítélték. Ez az álláspont még a „józan ésszel” is ellenkezik.

/58/ Az AB határozat olyan bírói értelmezése, mely szerint a bírói felfüggesztés idejére kifizetett illetményt a munkáltató a bíró jogerős szabadságvesztésre ítéltése után sem követelheti vissza, önmagában is alaptörvény-ellenes értelmezés. Az AB határozat tartalmazta, hogy a vizsgálata arra irányult, „adott helyzetében a bírói függetlenséggel összeegyeztethető-e a Kúriai ítéletek jogértelmezése”. [24] Kifejezetten felhívta az Alkotmánybíróság a figyelmet arra is, hogy „az indítványozó büntetőjogi felelősségéről az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság fog ... döntést hozni” [63] és „jelen eljárásnak és az annak alapjául szolgáló kúriai ítéleteknek nem ez képezte tárgyát”. [64]

/59/ Az AB határozatban az Alkotmánybíróság a bírói függetlenséget részesítette védelemben, de a bíró korrupciós bűncselekmények miatti szabadságvesztésre ítéltését követően bírói függetlenségről már nem beszélhetünk, [REDACTED] jogerősen elítélő Debreceni Ítélőtábla részletesen kifejtette, hogy a vádlott tudatosan megsértette az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdését „Munkáját nem független bíróként és nem részrehajlás mentesen végezte, ezáltal hivatali kötelességét megszegte.” A bíróság jogértelmezéséből olyan alaptörvény-ellenesség következne, hogy az Alkotmánybíróság nem a bírói függetlenség garanciális biztosítékaként hozta meg a hivatkozott döntését, hanem a bírói függetlenség alkotmányos céljától elvonatkoztatva magát a bírót tekinti minden körülmények között sérthetetlen személynek.

/60/ Az AB határozat egy másik különvéleményeként Dr. Salamon László alkotmánybíró kifejtette: „A bírói függetlenség arra szolgál, hogy az igazságszolgáltatást a jogállamiságnak megfelelő szakszerűséggel, azaz minden külső befolyástól mentesen végezhessék. E célból az alkotmány külön státuszt és garanciákat biztosít az igazságszolgáltatást gyakorlóknak, bírának. Egyszersmind az igazságszolgáltatás monopóliumát ezekre a külön garanciákkal védett, külön jogállású, státuszú bírákra ruházza. [...] A bírói függetlenség által védett érték tehát nem a bírói tisztséget betöltő személy, hanem az igazságszolgáltatás jogállamisága. Ez az a cél, amiért az igazságszolgáltatás alanyai, a bírák külön védelemben részesülnek. A bírói függetlenség kizárólag [...] a működőképes, sérthetetlen, a jogállami követelményeknek megfelelő igazságszolgáltatás célját szolgálja.” [103]

/61/ Az AB határozat nemhogy nem tartalmazott rendelkezést vagy utalást a bíró jövőbeni esetleges elítéléséhez kapcsolódóan arra vonatkozóan, hogy vissza kell-e fizetnie a munkavégzés nélkül felvett illetményét, de kifejezetten utalt arra, hogy semmilyen jövőbeni kérdések nem képezhetik az alkotmányjogi eljárásának tárgyát.

/62/ Az indítványozó visszautal jelen alkotmányjogi panaszában már ismertetett felülvizsgálati jogi érveire, melyet az alkotmánybírósági eljárásban is érvényesnek talál, azok megismétlése nélkül. /37/-/41/

IX.) Az indítványozó kérelme

Az indítványozó kéri, hogy a T. Alkotmánybíróság a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.I.10.042/2018/7. számú ítéletét semmisítse meg abban a részében, amelyben az alperes illetmény-visszafizetés iránti viszontkeresetét elutasító elsőfokú ítéletet helybenhagyó Gyulai Törvényszék 9.M.25604A/2017/4. számú ítéletét felülvizsgálta és részítélettel véglegesen döntött arról: „Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartja.”

Szeged, 2019. március 22.

